

Savivaldybių žinios

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Nr. 19 (857–858)

2018 m. lapkričio 10 d.
Išėina šeštadieniais

KĖDAINIAI – TARP GERIAUSIŲ

Prestižiniame Europos turizmo konkurse Kėdainių savivaldybė užėmė trečią vietą, o Kauno rajonui įteiktas specialus prizas

4–5 p.

„Malonu, kad komisija įvertino mūsų pastangas. Tikiuosi, kad kryptingai dirbdami didinsime miesto svečių skaičių ne tik iš Lietuvos, bet ir iš užsienio. Tai puiki papildoma reklama mūsų miestui“, – sako Kėdainių rajono meras Saulius Grinkevičius (kairėje)

Romo Gurklio nuotr.

SUSITIKIMAI SU EUROPARLAMENTARU ŠIAURĖS IR VAKARŲ LIETUVOJE _____ 26–27 p.

GALVOS SKAUSMAS DĖL VAIKŲ IR SOCIALINIŲ DARBUOTOJŲ.
POKALBIS SU JONIŠKIO RAJONO MERU GEDIMINU ČEPULIU IR MERO PAVADUOTOJA VAIDA ALEKNAVIČIENE _____ 30 p.

PREMJERAS: PAŽADUS REGIONAMS TESIME IR TESĖSIME TOLIAU _____ 31 p.

9 771 392 246 000

KĖDAINIAI – TARP GERIAUSIŲ

VALENTINAS JANKAUSKAS

Atgimęs Kėdainių senamiestis tapo daugelio renginių svarbiausia vieta

Rajono meras S. Grinkevičius

Prestižiniame Europos turizmo tinklo ECTN konkurse dalyvaujanti Kėdainių savivaldybė užėmė trečią vietą. Europos kultūros paveldo tinklo su partnerėmis organizuojamas konkursas „Kultūros paveldas – vertybė plėtojant atsakingą ir darnų turizmą“ dalyvius vertino septyniuose skirtinguose kategorijose. Kėdainiai rungėsi istorinių namų, kaimų ir miestų kategorijoje ir užėmė prizinę vietą. Geriau pasirodė tik dalyviai iš Kipro ir Italijos. Kėdainiams Kipre atstovavo Kėdainių rajono savivaldybės administracijos Sporto ir turizmo skyriaus vyr. specialistė Emilija Zmejauskaitė, TVIC gidė Edita Mongirdaitė.

Pasak Kėdainių rajono mero Sauliaus Grinkevičiaus, džiugu, kad miestas aukštai įvertintas Europos Sąjungos konkurse. „Tai rodo, kad teisingai kuriame turizmo plėtros strategiją. Mes daug diskutavome apie senamiesčio suaktualinimą, pritaikymą žmonių poreikiams, ypač rengiant įvairius renginius, edukacinius užsiėmimus ir šventes. Tad malonu, kad komisija įvertino mūsų pastangas. Tikiuosi, kad kryptingai dirbdami didinsime miesto svečių skaičių ne tik iš Lietuvos, bet ir iš užsienio. Tai puiki papildoma reklama mūsų miestui“, – sako meras.

Šis konkursas, kuris siekia prisidėti prie Europos kultūros paveldo viešinimo ir skatinti darnų turizmą, Kėdainius įvertino už puoselėjamą miesto istoriją ir paveldą, taip pat įvairius renginius, kaip „Radviliada“, Agurkų šventė, „Broma Jazz“, „Ave Musica“, Česlovo Milošo festivalį ir kitas veiklas. Vertinimo komisija, rinkdama geriausius dalyvius, atsižvelgė į kultūros paveldo tikslų įgyvendinimą, informacijos sklaidą, veiklos sėkmingumą, turistų pritraukimą ir vietinės bendruomenės įtraukimą.

Pasak ūkio viceministro Gedimino Miškinio, Kėdainiams šis įvertinimas yra pelnyta dovana už puoselėjamą unikalaus senamiesčio ir tradicijų, kurios garsina ne tik patį miestą, bet ir visą šalį. „Džiaugiamės, kad, minėdami Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmetį, sulaukiame svarių Lietuvos, kaip patrauklios turizmo krypties, įvertinimų. Sveikiname Kėdainius, kurie daug padirbėjo, kad parengtų paraišką Europos kelionių komisijai ir patektų tarp konkurso finalininkų“, – teigia viceministras ir patikina, kad Kėdainiai turi didelį, svarbų pranašumą, lyginant su kitais miestais. Ypač turistus traukia senamiesčiai. Todėl tikimės, kad apdovanojimas Kėdainiams bus tinkamas įvertinimas.

Kėdainiams Kipre atstovavo rajono savivaldybės administracijos Sporto ir turizmo skyriaus vyr. specialistė Emilija Zmejauskaitė ir TVIC gidė Edita Mongirdaitė

Ūkio ministerijos Turizmo politikos skyriaus atstovė Lidija Bajarūnienė, vertindama Kėdainių dalyvavimą šiame konkurse, pabrėžia, kad miestas pastaruoju metu padarė akivaizdžią pažangą turizmo srityje ir tampa vis didesniu turistų traukos tašku: „Kėdainiai nuo seno garsėja savitumu ir unikalumu. Ūkio ministerija, bendradarbiaudama su Jungtinių Tautų Pasaulio turizmo organizacija, ir Kėdainių rajono savivaldybė praėjusiais metais surengė mokymus Lietuvos turizmo specialistams. Kėdainiai buvo pristatyti šalies turizmo ekspertams ir nagrinėti turistiniu požiūriu – manau, kad tai buvo vienas iš veiksnių, pastūmėjusių Kėdainius prisistatyti tarptautinėje erdvėje ir įrodyti esant vertus apdovanojimo“, – sako L. Bajarūnienė.

Pastaraisiais metais turistų skaičius ir su turizmu susijusi veikla Kėdainiuose sparčiai didėja. Vien tik per 2017 metus Kėdainių krašto muziejų aplankė beveik 26 tūkst. žmonių, surengta 130 įvairių renginių ir daugiau nei 900 edukacinių veiklų. Praėjusiais metais mieste buvo apsistoję daugiau kaip 9000 turistų, iš kurių beveik pusė užsieniečių.

Kėdainiečių parsivežtas apdovanojimas

SPECIALUS ECTN PRIZAS

EDMUNDAS MALIŠAUSKAS

KAUNO RAJONUI

Raudondvario dvaro direktorė Snieguolė Navickienė iš Kipro grįžo su Afroditės skulptūrele ir diplomu – prestižiniu Europos kultūrinio turizmo tinklo ECTN ir jo partnerių apdovanojimu už projektą „Raudondvario dvaro žirgyno sutvarkymas ir pritaikymas menų inkubatoriaus veiklai“.

VARŽĖSI SEPTYNIOSE GRUPĖSE

Tai buvo staigmena, kuri, S. Navickienės teigimu, privertė širdį trumpam sustoti. Kipro miesto Pafoso konferencijų centro salėje ECTN surengtą tarptautinę konferenciją „Kultūros paveldas – atsakingo ir tvaraus turizmo vertybė“ užbaigė apdovanojimų „Tvaraus kultūrinio turizmo vietovė 2018“ ceremonija.

Tarp 57 finalininkų iš 15 Europos šalių buvo ir VšĮ „Raudondvario dvaras“ projektas, pristatantis Menų inkubatorių ir jo veiklas. Tačiau skelbiant nugalėtojus Raudondvario dvaro nebuvo.

Pirmos, antros, trečios vietų apdovanojimus septyniose kategorijose, kuriose varžėsi ES šalių projektai, atsiėmė Italijos, Nyderlandų, Ispanijos, Belgijos, Portugalijos, Kipro, Graikijos, Kroatijos, Maltos atstovai. Kartą nuskambėjo ir Lietuvos vardas – trečią vietą kategorijoje „Istoriniai pastatai, kaimai ir miestai“ pelnė Kėdainiai už Radvilų rūmų sutvarkymą. O Raudondvario pavadinimas taip ir nebuvo ištartas.

KOMISIJA PLOJO ATSISTOJUSI

„Nusiminėme, – pasakoja S. Navickienė. – Buvo įteiktas paskutinis, devynioliktasis, apdovanojimas, išdalytos statulėlės. Galvojam, na ką, nepasisekė.“

Tačiau tuomet buvo ištrauktas dar vienas vokas ir nuščiuvusioje salėje iškilmingai nuskambėjo: „O dabar – specialus vertinimo komisijos prizas! Šiomet jis atitenka viešajai įstaigai „Raudondvario dvaras“ iš Lietuvos!“

Salė pratrūko ovacijomis, žmonės stojosi, plojimais ir šypsenomis sveikino S. Navickienę, einančią atsiimti apdovanojimo už Raudondvario dvaro menų inkubatorių – objektą, kuris, minint Europos kultūros paveldo metus, pelnė ECTN išskirtinį įvertinimą.

57 finalininkai – ES valstybių kultūros paveldo objektai varžėsi kategorijose „Religija ir piligrimystė“, „Pakrantės ir pajūriai“, „Kultūrinis kraštovaizdis“, „Istoriniai pastatai, kaimai ir miestai“, „Pramonės ir karo paveldas“, „Tarptautiniai teminiai produktai“, „Kultūrinių ir kūrybinių industrijų bendradarbiavimas“.

NETILPO Į VIENĄ KATEGORIJĄ

Europos kultūros paveldui skirtos konferencijos ir apdovanojimų ceremonijos tikslas buvo aptarti naujas tendencijas ir iššūkius, pasidalyti patirtimi, kaip, pasitelkus kūrybiškumą ir novatoriškumą, kultūros paveldo objektus paversti modernaus kultūrinio turizmo traukos vietomis, padedančiomis atrasti ir mažiau žinomus ES kampelius.

„Grafų Tiškevičių XIX a. Raudondvaryje pastatyto dvaro žirgyno, tapusio Menų inkubatoriumi, projektą mes pristatėme kategorijoje „Istoriniai pastatai, kaimai ir miestai, – pasakojo S. Navickienė. – Bet vertinimo komisija nutarė, kad mūsų projektas – tai ne tik naujam gyvenimui prikeltas pastatas, bet ir objektas, vykdamas, jos vertinimu, labai įdomias, originalias veiklas, todėl jis netelpa nė į vieną kategoriją ir yra vertas specialaus prizas. Toks vertinimo komisijos prizas šiame tarptautiniame konkurse būna skiriamas kasmet. Lietuva jį gavo pirmą kartą.“

TURI STIPRIŲ PARTNERIŲ

Prestižinis apdovanojimas Europos mastu išgarsino Raudondvario dvaro menų inkubatoriaus veiklą, prasidėjusią 2015-ųjų spalį. „Vizija buvo – moderniai kultūrinei veiklai, visuomenės reikmėms pritaikytas istorinis pastatas, kuriame vyksta profesionalaus ir mėgėjų meno sintezė“, – prisiminė S. Navickienė, kūrusi Menų inkubatoriaus veiklos strategiją.

Kauno rajono meras Valerijus Makūnas pažymėjo, kad prie Menų inkubatoriaus gimimo ypač prisidėjo didieji jo partneriai – Nacionalinis Kauno dramos teatras, Kauno valstybinė filharmonija, Kauno valstybinis muzikinis teatras, Lietuvos fotomenininkų sąjungos Kauno skyrius. Vėliau prisijungė akordeonininkas Martynas Levickis ir jo „accoAkademija“.

Menų inkubatoriuje vyksta festivalių „Kaunas Jazz“, „Operetė Kauno pilyje“, Pažaislio muzikos ir Kristupo festivalių koncertai, čia rengia pasirodymus operos solistai, klausytojai yra ploję ne vienai muzikinei premjerai, dramos, šokio ir vokalo spektakliui, bardams.

Vis dažniau galima išvysti ir užsienio – Čekijos, Argentinos, Žaliojo Kyšulio salų, Portugalijos, Brazilijos, Vokietijos – atlikėjų.

Išskirtinius pasirodymus dovanuoja pasaulinio garso violončelės virtuozas ir kompozitorius iš JAV lanas Maksinas, Brėmeno jaunimo simfoninis orkestras, „Glass duo“ iš Lenkijos.

Raudondvaryje savo darbus pristato ir žinomi lietuvių menininkai: skulptoriai Leonas Strioga ir Stasys Žirgulis, fotografijos legenda Antanas Sutkus.

VYKO IR PSO KONFERENCIJA

Raudondvario dvaro menų inkubatorius yra ir neprofesionalaus meno erdvė. Čia savo darbus pristato tautodailininkai, kasmetinį liaudies šokių festivalį „Šoki tryški“ rengia Raudondvario kultūros centras, organizuojamas linijinių šokių konkursas, surengta neįgalių vaikų „Mažoji Eurovizija“. Praėjusią vasarą Menų inkubatoriaus kieme vyko generalinė Dainų šventės repeticija, kurioje pasirodė daugiau nei 1000 dalyvių iš visos Lietuvos.

Menų inkubatoriuje buvo surengta per 20 įvairių konferencijų, kuriose dalyvavo medikai, verslininkai, ūkininkai, universitetų, ministerijų atstovai. Išskirtinių svečių būrio sulaukta per Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) konferenciją, kurioje 52 pasaulio šalių delegatai diskutavo apie aktualias sveikatos stiprinimo problemas.

Raudondvario menų inkubatorius suteikia erdves kurti rezidentams. Šiuo metu jų yra 11. Čia veikia istorinio kostiumo dizaino, gintaro, ekologiškų žvakių liejimo, interjero dizaino kūrimo, medžio skulptūros, lino rankdarbių, keramikos dirbtuvės, kraštovaizdžio dizaino studija.

Vien per praėjusius metus buvo surengta per 300 edukacinių užsiėmimų, kurie sutraukė apie 10 tūkst. lankytojų.

Meras V. Makūnas ir S. Navickienė su Europos specialiuoju prizu

PIRMIEJI SAVARANKIŠKO GYVENIMO NAMAI

Joniškio rajono tarybos sprendimu gruodžio 1 d. duris atvers pirmieji rajone Savarankiško gyvenimo namai, kuriuose socialinės priežiūros paslaugas teiks rajono Vaiko ir šeimos gerovės centras. Savivaldybės administracija, gerindama socialinių paslaugų prieinamumą ir didindama socialinių paslaugų plėtrą, įgyvendino projektą „Savarankiško gyvenimo namų įkūrimas Joniškio rajone“. Įgyvendinant projektą Joniškio rajono Plikiškių mokyklos-daugiafunkcio centro pastato dalyje buvo atlikti remonto darbai ir įkurtos keturios buto tipo patalpos – Savarankiško gyvenimo namai. Projektas įgyvendintas Europos Sąjungos regioninės plėtros fondo ir Joniškio rajono savivaldybės biudžeto lėšomis. Bendra projekto vertė – 150,6 tūkst. eurų.

Nestacionarios socialinės priežiūros paslaugos namuose bus teikiamos suaugusiems asmenims, patiriantiems socialinę riziką, ir jų šeimos nariams. Dažnai tokie asmenys negeba pasirūpinti savimi ir savo vaikais, integruotis į visuomenę. Tad viena priemonių darbu su minėtais asmenimis, siekiant užtikrinti jų sugrąžinimą į visavertį savarankišką gyvenimą – Savarankiško gyvenimo namų įkūrimas.

Namuose įkurtos patalpos pasitarnaus bendravimui, naujų socialinių įgūdžių ugdymui, bendrų veiklų vykdymui. Socialinės priežiūros paslaugos namuose bus teikiamos pagal poreikį, stengiantis padidinti

asmenų socializaciją, pagerinti bendravimo įgūdžius, savarankiškumą ir užimtumą, integraciją į visuomenę. Tikimasi, kad šios paslaugos padės išaugoti šeimas, auginančias mažamečius vaikus, nereikės spręsti jų paėmimo iš šeimos ar globos klausimų. Taip pat bus sukurtos trys naujos darbo vietos. Čia dirbs vienas socialinis darbuotojas ir du socialinio darbuotojo padėjėjai. Jie ugdyt ten gyvenančių asmenų kasdienes socialinius ir pozityvios tėvystės įgūdžius.

TIKIMASI,

KAD PASTATAS TAPS KAIŠIADORIŲ TRAUKOS CENTRU

EDITA LEVANSVIČIŪTĖ

Kaišiadorių rajono savivaldybės administracija ir Centrinė projektų valdymo agentūra pasirašė finansavimo-administravimo sutartį dėl iš ES struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamo projekto „Kaišiadorių miesto buvusio kino teatro pastato pritaikymas vietos bendruomenės, verslo ir jaunimo poreikiams“. Šis projektas finansuojamas pagal Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ priemonę „Miestų kompleksinė plėtra“.

„Pradedamas dar vieno labai svarbaus rajono verslui, pradedantie-

siems verslininkams, jaunimui, turizmo ir kitoms organizacijoms projekto įgyvendinimas. Tikiuosi, kad rekonstruotas pastatas taps dideliu traukos centru ir pagrindine jaunimo, verslo ir turizmo buveine Kaišiadoryse“, – sakė rajono meras Vytenis Tomkus.

Projekto tikslas – kurti palankią socialinę aplinką ir didinti viešųjų paslaugų kokybę ir prieinamumą Kaišiadorių mieste. Rekonstruotas buvęs Kaišiadorių miesto kino teatro pastatas bus pritaikytas vietos bendruomenės, verslo ir jaunimo poreikiams. Taip pat bus sutvarkyta šalia pastato esanti teritorija. Bendra projekto vertė – per 930 tūkst. eurų.

ALYTAUS RAJONE – REKORDINIS

JURGITA KANAPICKĖ

VAIKŲ ŽAIDIMŲ IR SPORTO AIKŠTELIŲ SKAIČIUS

Alytaus rajono savivaldybė per šiuos metus rajono gyventojams naujai įrengė dešimt sporto, vaikų žaidimų aikštelių. Vienos jau tarnauja sportuojantiems, kitose baigiamieji darbai dar vyksta. Iki šių metų pabaigos juos planuojama užbaigti.

Neseniai Genių kaime atidaryta daugiafunkcė sporto aikštelė, pritaikyta krepšiniui, tinkliniui, tenisui žaisti. Šalia jos pastatyti trys lauko treniruokliai, vaikų žaidimų įrenginys, suoliukai, šiukšliadėžės.

„Su nekantrumu laukėme naujos aikštelės. Ankstesnė buvo gerokai susidėvėjusi, o ši – graži, tvarkinga, tad stengiamės visi kartu ją tokią ir išlaikyti“, – kalbėjo Geniuose gyvenantis Kasparas. Jam pritaria ir Evelina. Pasak jos, daugiafunkcė sporto aikštelė tapo Genių jaunimo traukos centru ir įdomia laisvalaikio praleidimo erdve.

„Genių daugiafunkcėje aikštelėje nuolat kažkas sportuoja. Jaunimas mėto kamuolį į krepšį, o vyresnieji su treniruokliais pasimankština. Šalia aikštelės – vaikų žaidimų erdvė. Visi turi kuo užsiimti“, – kalbėjo Genių kaimo bendruomenės pirmininkė Irena Karalukienė.

Talokuose aikštynas pastatytas prie daugiabučių namų. Jame įrengta krepšinio aikštelė, pastatyti keturi lauko treniruokliai, vaikų žaidimų įrenginys. Talokių kaimo bendruomenės pirmininkas Simas Salickas sako,

kad vaikų žaidimų įrenginius pamėgo mažieji gyventojai, kuriuos padūkti atveda tėvai, ne tik iš Talokių, bet ir iš aplinkinių kaimų.

Daugiafunkcė aikštelė baigiama ir Luksnėnų kaimo stadione. Bendruomenės pirmininkas Marius Povilaitis tvirtina, kad nauja sporto aikštelė buvo labai laukiama. „Džiaugiamės, kad Luksnėnai sparčiai keičiasi: baigiama įrengti sporto aikštelė, asfaltuojamos gatvės“, – kalbėjo M. Povilaitis. Jis pažymėjo, kad ankstesnė krepšinio aikštelė, kurioje vykdavo seniūnijos sporto šventės rungtys, buvo labai susidėvėjusi, su ištrupėjusia asfalto danga, senomis krepšinio lentomis, toliau nuo kaimo stadiono. „Kitų metų seniūnijos sporto šventę organizuosime naujoje aikštelėje, nereikės bėgioti per dvi vietas“, – džiaugėsi M. Povilaitis.

Pažaišti tinklinį mėgstantis Alytaus rajono meras Algirdas Vrubliauskas pažymi, kad vis daugiau žmonių nori gyventi aktyviai, prasmingai leisti laisvalaikį. „Šiais metais rekordiškai daug sporto ir vaikų žaidimų aikštelių rajone įrengė savivaldybės ir Europos Sąjungos lėšomis. Dėl Verebiejų ir Rimėnų sporto aikštelių įrengimo finansavimo Lietuvos-Baltarusijos programos lėšomis laukiame atsakymo“, – kalbėjo A. Vrubliauskas.

Naujos aikštelės aptveriamos tinkline tvora. Vaikų žaidimų ir sporto aikštelių įrengimo darbų kaina – apie 70 tūkst. eurų.

POŠKONIŲ BENDRUOMENĖS CENTRAS ATIDARYTAS!

Šalčininkų rajone, Poškonyse, įgyvendintas bendruomenės centro įkūrimo projektas – atsirado naujos galimybės sportinei, kultūrinei ir šviečiamajai veiklai.

Poškonių bendruomenės centro atidarymo šventė prasidėjo iškilmingu juostos perkirpimu. Visi kartu – Šalčininkų rajono meras Zdzislavas Palevičius, savivaldybės administracijos direktorius Josifas Rybakas, Poškonių seniūnijos seniūnas Rimantas Stočkus ir Poškonių bendruomenės centro pirmininkė Laima Subočienė – paskelbė bendruomenės centro atidarymą (*nuotr.*). Patalpas pašventino Dieveniškų parapijos klebonas Domas Valančiauskas.

„Galime visi kartu pasidžiaugti gerai nuveiktais darbais. Jūs labai ilgai laukėte tokių patalpų, kuriose galėtumėte suėję pabendrauti, pasidžiaugti bendrais pasiekimais, kur visada būtų linksma lyg namuose. Tai mūsų bendra sėkmė. Poškonių seniūnija – mažiausia seniūnija mūsų rajone. Tačiau kiekvienas žmogus mums yra svarbus, todėl stengiamės tvarkytis gerai, sudaryti sąlygas. Čia veikia mokykla, nors kai kurie politikai teigia, kad tai neekonomiška.

INESA SUCHOCKA

Mūsų nuostata kitokia – mokykla turi būti arčiau namų, – sakė meras Z. Palevičius. – 100 tūkst. eurų. Tai nemaži pinigai, todėl tikiuosi, kad bendruomenės centro patalpos bus naudingos visiems, kad čia bus traukos objektas, kuriame kiekvienas sau ras įdomios ir naudingos veiklos. Svarbiausia kartu ieškoti sprendimų. Linkiu, kad čia visada būtų daug žmonių kaip šiandien.“

Projektas buvo įgyvendintas atsižvelgiant į vietos bendruomenės poreikį – užtikrinti bendruomeninės, sportinės ir kultūrinės veiklos prieinamumą ne tik Poškonių kaimo, bet ir visos seniūnijos gyventojams, skatinti jų bendruomeniškumą, jaunimo užimtumą. Įrengti du įėjimai į patalpas iš lauko ir vienas iš vidaus, todėl vyksiantys gyventojų susibūrimai netrukdytų ugdymo procesui Poškonių pagrindinėje mokykloje, o į sporto salę einantys mokiniai gali į ją patekti be kliūčių.

ŠEŠTOKŲ SENIŪNIJA LAUKIA PROJEKTO PABAIGOS

JUSTĖ BALYTAITĖ

Lazdijų rajono meras Artūras Margelis viešėjo Šeštokuose. Kartu su Vietinio ūkio skyriaus specialiste Indre Adomyniene, kuri kuruoja Šeštokų stadiono rekonstrukcijos projektą, apžiūrėjo, kaip šiuo metu vyksta intensyvūs stadiono rekonstrukcijos darbai. Šiuo metu stadione klojamas bėgimo takelis. Vėliau bus įrenginėjamos aktyviam laisvalaikiui, poilsiui ir bendruomenės susibūrimams skirtos erdvės.

Šiais metais pradėtas projektas „Laisvalaikio infrastruktūros sukūrimas Lazdijų rajono kaimo gyvenamosiose vietovėse“ labai laukiamas Šeštokų seniūnijoje. Po rekonstrukcijos miestelio ir visos seniūnijos gyventojams bus įrengtos atskiros erdvės: sporto erdvė mėgstantiems aktyvų gyvenimo būdą ir laisvalaikį, kultūrinių renginių erdvė skirta gyventojų susibūrimui, poilsio zona, kuri pritrauks ne tik vietinius, bet ir pro šalį važiuojančius keliautojus, lauko treniruoklių aikštelė, mažiesiems ir jaunoms šeimoms skirta erdvė – vaikų žaidimų aikštelė. Stadione bus įrengtas apšvietimas. Bendruomenės renginiams bus nupirkta mobili lauko estrada.

Projektą įgyvendina Lazdijų rajono savivaldybė. Darbus planuojama baigti 2019 m. Projektui įgyvendinti naudojamos Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Pagrindinės paslaugos ir kaimų atnaujinimas kaimo vietovėse“ lėšos. Bendra projekto vertė – per 120 tūkst. eurų.

PAŽINKIME SAVO KRAŠTĄ

RŪTA GRUŠAITĖ

Pasvalio mieste padaugėjo ženklų, žyminčių lankytinas vietas. Jie čia atsirado įgyvendinant projektą „Biržų, Kupiškio, Pasvalio ir Rokiškio rajonų savivaldybės jungiančių turizmo trasų ir turizmo maršrutų informacinės infrastruktūros plėtra“. Šiuo projektu siekiama Lietuvos gyventojus skatinti dažniau keliauti ir pažinti savo kraštą, regioną, gerinti atvykstamąjį turizmą. Šie ženklai žmonėms padės lengviau pastebėti ir surasti lankytinas vietas, o didesnis lankytojų skaičius teigiamai atsilieps prie lankytinų vietų įsikūrusių verslininkų veiklai.

Šiuo metu Pasvalio mieste įrengti dar tik keli ženklai, žymintys Smegduobių parką, Girnų muziejų ir Siaurojo geležinkelio stotį. Iš viso bus pastatyti 45 lankytinų vietų ir objektų ženklai, dvi krypties rodyklės ir 13 informacinių stendų, kur bus plačiau aprašyti lankytini objektai.

APIE ADVOKATŲ ATSAKOMYBĘ IR PASLAUGŲ KOKYBĘ

Valstybės garantuojama teisinė pagalba, kai reikia advokato paslaugų, kasmet suteikiama vis daugiau gyventojų – štai pernai, 2017-aisiais, buvo priimti 19 627 sprendimai suteikti antrinę teisinę pagalbą. Šiemet Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba per devynis mėnesius jau gavo 14 832 prašymus suteikti teisinę pagalbą. Kaip veikia ši sistema ir kas labiausiai lemia šių paslaugų kokybę? Apie tai kalbamės su Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos direktore dr. ANŽELIKA BANEVIČIENE.

Ar galėtumėte trumpai priminti, kaip veikia visa Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos sistema?

Teisinė pagalba, kurią finansuoja valstybė, susideda iš dviejų dalių – pirminė teisinė pagalba teikiama kiekvienoje savivaldybėje, ir kiekvienas toje savivaldybėje gyvenantis asmuo gali gauti vieną valandą nemokamų konsultacijų kiekvienu jam rūpimu klausimu. Kai žmogui savo problemas tenka spręsti teisme, jam suteikiama antrinė teisinė pagalba – asmuo kreipiasi į mūsų tarnybą, ir jam paskiriamas advokatas konkrečioje byloje. Žinoma, visą šį procesą reglamentuoja įstatymai – kas gali gauti teisinę pagalbą, kaip ji teikiama, kokie dokumentai reikalingi ir pan. Tačiau esmė ta, kad antrinė teisinė pagalba – tai advokato pagalba konkrečiam asmeniui konkrečioje byloje. Tai reiškia, kad žmogui, kuriam reikia savo teises ginti ar siekti teisingumo teismuose, tarnyba paskiria advokatą, šis padeda parengti dokumentus, užtikrinama gynyba ir atstovavimas bylose, taip pat gali būti atstovaujama žmogaus interesams sprendžiant ginčą ne teisme.

Kas paskiria advokatą, kokiais kriterijais vadovaujamas ji skiriant?

Galvę prašymą skirti antrinę teisinę pagalbą ir įvertinę, kad pagal įstatymus asmuo ją gali gauti, advokatą konkrečiai bylai paskiriame mes. Pirmiausia atsižvelgiame į besikreipiančiojo gyvenamąją vietą, kad ku arčiau ir patogiau žmogui būtų susitikti su advokatu, kad ir advokatai nereikėtų važiuoti per visą Lietuvą į teismo posėdį ir pan. Žodžiu, vadovaujames racionalumu ir logika, juk advokatai dirba visoje Lietuvoje.

Vadinasi, tik nuo jūsų tarnybos darbuotojų priklauso, kas gins kokį asmenį ar jo interesus?

Iš tiesų yra ne visai taip. Žmogus gali pats pasirinkti advokatą. Mūsų tarnyba yra sudariusi sutartis su 564 advokatais visoje Lietuvoje, ir tie advokatai nuolat arba prireikus teikia antrinę teisinę pagalbą. Jų sąrašai skelbiami viešai, iš šio sąrašo žmogus gali pasirinkti, žinoma, atsižvelgdamas į savo ir advokato galimybes ir patogumą. Be to, kiekvienas asmuo gali pasirinkti advokatą ne tik iš mūsų turimo sąrašo. Jis gali pasikviesti bet kokį sau priimtą advokatą, tik svarbu turėti jo sutikimą dirbti toje ar kitoje byloje. Tada tarnyba sudaro su tuo nurodytu advokatu sutartį dėl teisinės pagalbos teikimo. Jeigu žmogus nepareiškia pageidavimų, mes nešališkai parenkame advokatą.

Kaip konkrečiai funkcionuoja ši sistema?

Antrinė teisinė pagalba Lietuvoje teikiama nuo 1995 metų. Jos teikimą administruoja Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba, kurios steigėja yra Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija. Teisinė pagalba teikiama siekiant sudaryti sąlygas lygiai vienodai siekti teisingumo ir tiems žmonėms, kurie gauna nedideles pajamas ir neturi turto – bylinėjimosi ir advokato paslaugų išlaidas tokiais atvejais padengia valstybė. Taip pat yra numatyta daug atvejų, kai antrinė teisinė pagalba teikiama neatsižvelgiant į turimas pajamas ir turtą. Tad mums priskirtos labai atsakingos funkcijos – privalome organizuoti, užtikrinti ir kontroliuoti valstybės finansuojamos teisinės pagalbos teikimą. Galime didžiuotis, kad per du dešimtmečius mūsų šalyje sukurtas ir taikomas vienas moderniausių ir geriausių Europoje pripažįstamas antrinės teisinės pagalbos paslaugos teikimo modelis. Sistema veikia puikiai – žmogus, norintis gauti antrinę teisinę pagalbą, mums pateikia labai nedaug dokumentų, kuriuos irgi padeda užpildyti pirminės teisinės pagalbos specialistai savivaldybėse. Visus kitus reikalingus duomenis ir dokumentus jau suranda mūsų tarnybos darbuotojai, kurie pagal surinktą informaciją sprendžia, ar šalies įstatymai leidžia suteikti asmeniui kompensuojamą teisinę pagalbą, ar ne. Mūsų veikla yra griežtai reglamentuota – turime atsakyti žmogui dėl teisinės pagalbos teikimo per penkias darbo dienas. Tuomet jau pateikiame atsakymą, bus teikiama teisinė pagalba ar ne. Jeigu atsisakoma ją teikti, aiškiai argumentuojama – kodėl. Jeigu priimamas sprendimas suteikti antrinę teisinę pagalbą, asmuo gauna teigiamą atsakymą ir jam paskirto advokato kontaktus, su kuriuo turi susisiekti. Nuo tada jau prasideda advokato bendravimas su žmogu, kuriam reikalinga teisinė pagalba.

Sakėte, kad Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba yra atsakinga už proceso organizavimą. Kiek esate atsakingi dėl teikiamos teisinės pagalbos kokybės?

Esmė ta, kad mes organizuojame šį procesą – priimame sprendimus dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo, paskiriame advokatą, skaičiuojame jo užmokestį, su juo atsiskaitome. Žodžiu, atliekame visas su antrinės teisinės pagalbos teikimu susijusias procedūras, kad veiksmas vyktų kiek įmanoma sklandžiau ir operatyviau. Turime pripažinti, kad dėl advokatų teikiamų paslaugų kokybės užtikrinimo dar iškyla nemažai problemų. Advokatai yra nepriklausomi, o teisės aktuose numatyta, kad už advokatų veiklą, jų darbo kokybę yra atsakinga Lietuvos advokatūra. Todėl, jeigu žmogus mūsų tarnybai nusiskundžia dėl nekokybiškos paslaugos, tą skundą persiunčiame Lietuvos advokatūrai arba patariame žmonėms kreiptis tiesiogiai į ją. Atsakymo operatyviai sulaukti neįmanoma, o teismo procesai jau vyksta. Tad, jeigu žmogus skundžiasi advokato darbu ir pateikia argumentus, paprasčiausiai operatyviai pakeičiame advokatą. Ir nors teoriškai mes atsakingi už kokybiškų paslaugų suteikimą nepriklausomai nei nuo teismų, nei nuo Lietuvos advokatūros, tačiau praktiškai advokatų darbo kokybės Lietuvoje kol kas niekas nevertina ir netikrina, todėl mūsų tarnyba, valstybės vardu pirkdama advokatų paslaugas, neturi svertų tų paslaugų kokybei užtikrinti. Atliekame tik techninius skaičiavimus, galime daugiau ar mažiau kontroliuoti būtent su kokybe visiškai nesusijusius skaičius – ar pagrįstos kuro išlaidos, kiek laiko advokatas sugaišta teismo posėdžiuose, ar nepirrašė per daug papildomų darbo valandų ir pan. Kol kas nėra sistemos, kad kiekvienas atliktas advokato darbas, jo suteiktos paslaugos būtų vertinami.

Kaip keisti padėtį, kad visiems būtų daugiau aiškumo?

Norėčiau pabrėžti, kad ne visada asmuo, kuriam teikiama pagalba, yra objektyvus vertindamas advokato darbą. Turime suprasti, kad žmogus, kuris bylinėjasi teisme, yra nusiteikęs ten tik laimėti, todėl dažnai būna, kad advokatui sakomi priekaištai nėra pagrįsti. Sunku dažnai ir nustatyti, kur yra advokato veiklos profesinis pažeidimas, o kur tiesiog asmens, gaunančio

teisinę pagalbą, nepasitenkinimas teismo sprendimu, nesugebėjimas objektyviai vertinti situacijos. Labai dažnai yra pervertinamos advokato galios, neva jis viską gali. Dažnai susiduriame su socialiai pažeidžiamais žmonėmis, todėl bendravimas su jais išties nėra lengvas ir advokatams. Todėl ir mums, ir advokatams būtų kur kas paprasčiau, jeigu būtų sukurti instrumentai paslaugų kokybei pamatuoti. Kartu su Lietuvos advokatūra dalyvaujame Europos Komisijos finansuojamame projekte „Teisinės pagalbos kokybės gerinimas: bendri standartai skirtingoms valstybėms“. Tikimės, kad mums pasiseks sukurti tuos darbo kokybę matuojančius instrumentus ir jais sėkmingai naudotis. Apibendrinant galima būtų pasakyti, kad advokatų darbas vertinamas palankiai, nes iš tūkstančių bylų gauname ne tiek ir daug skundų. Tačiau čia statistika labai ką reiškia – žmogus susiduria su vienu

advokatu ir kaip tik iš jo tikisi kokybiškų paslaugų, jam nelabai rūpi, kas vyksta kitose bylose ar visoje sistemoje. Todėl kiekviena advokato klaida ir jo aplaidumas labai skaudžiai atsiliepia visų advokatų darbui, smarkiai menkina teisinės pagalbos teikimo sistemą. Matyt, kada nors Lietuva sukurs ir advokatų darbo kokybės vertinimo instrumentus – štai vienose šalyse yra tam sukurtos specialios advokatų darbą vertinančios agentūros, kitose nuolat atliekamas advokatų darbo kokybės auditas, dar kitose dirba net specialūs advokatų darbo vertinimo inspektoriai ir pan. Pas mus viskas kol kas paliekama paties advokato profesionalumui, jo sąžiningumui ir nusiteikimui dirbti. Teisei pagalbai teikti valstybė skiria nemažus pinigus, todėl natūralu, kad turėtų būti siekiama objektyviai žinoti ir įvertinti, kokios kokybės paslaugos už tuos pinigus yra nuperkamos.

VIETOS MAISTO SISTEMOS ORGANIZAVIMAS SAVIVALDYBĖSE

VILMA ATKOČIŪNIENĖ, GINTARĖ VAZNONIENĖ, ILONA KIAUŠIENĖ

Aleksandro Stulginskio universitetas

Vietos maisto sistema yra naujas reiškinys Lietuvoje. Jis gali padėti spręsti aplinkosaugos, ekonomines ir socialines problemas, nukreipti kaimo vietovės vystymąsi darnumo link, padidinti kaimo bendruomenių atsparumą įvairioms krizėms. Vietos maisto sistemą (VMS) galima apibrėžti kaip tarpusavyje susijusių procesų kompleksą, jungiantį žemės ūkio produkcijos ir maisto gamybą, perdirbimą, paskirstymą, vartojimą ir atliekų tvarkymą, siekiant pagerinti vietos bendruomenės gyvenimo kokybę, gamtinę aplinką, sustiprinti vietos ekonomiką ir „ekologizuoti“ maisto gamybos ir vartojimo kultūrą. VMS kūrimas yra grindžiamas vietos maisto produktų gamyba, perdirbimu, pardavimais ir vartojimu tam tikroje apibrėžtoje geografinėje vietovėje, siekiant maisto produktų gamybą kuo labiau priartinti prie vartotojų, sutrumpinti produktų transportavimo atstumą, arba maisto mylias, išsaugoti vietos maisto gamybos tradicijas ir minimaliai maisto produktus pakuoti.

2018 m. buvo atliktas tyrimas, skirtas VMS kūrimo galimybėms nustatyti Lietuvos rajonų savivaldybėse. Buvo atlikta sociologinė apklausa, kurioje dalyvavo 324 respondentai iš Molėtų, Jurbarko, Pakruojo ir Radviliškio rajonų. Didžioji dalis tyrimo dalyvių buvo moterys (74 proc.), plačiausiai atstovaujama buvo 51–65 m. amžiaus grupė, mažiausiai – iki 25 m.

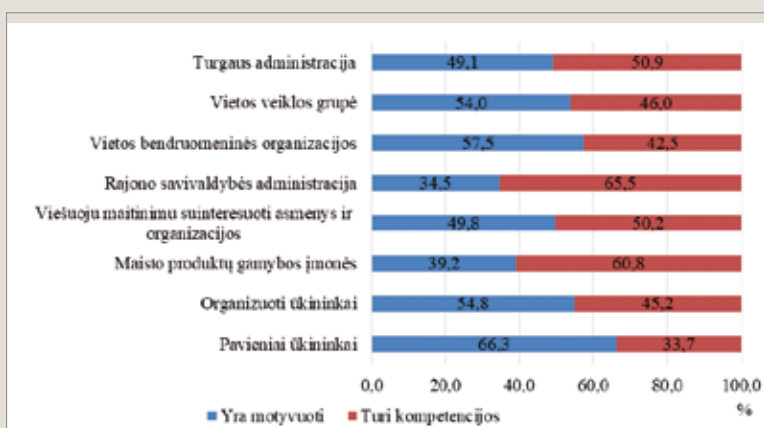
49 proc. respondentų nuomone, vietos maisto produktus iki galutinio vartotojo maksimaliai galima transportuoti iki 30 km, o 28,5 proc. – iki 50 km. Galima daryti prielaidą, kad VMS turėtų būti organizuojama savivaldybės lygmeniu, kuriame miesto ir kaimo gyventojų sąveika perkant ir parduodant vietos maisto produktus yra gana glaudi.

Iničiuojant ir organizuojant VMS svarbūs yra visi suinteresuotieji asmenys, kurie dalyvauja įvairiose šios sistemos grandyse. Suinteresuotieji iničiuoti ir organizuoti VMS turi skirtingą motyvaciją ir kompetenciją (žr. pav.).

Atliekant tyrimą buvo daroma prielaida – kai suinteresuotieji turi stipriausią motyvaciją ir kompetenciją būti visaverčiais VMS dalyviais, galima pasiekti geriausių rezultatų. Tačiau tyrimo rezultatai parodė, kad iničiuoti VMS labiausiai motyvuoti turėtų būti pavieniai ūkininkai, vietos bendruomeninės organizacijos ir vietos veiklos grupės, tačiau kompetencijos turi daugiausia maisto produktų gamybos įmonės ir savivaldybės administracija. Organizuoti

1 pav. Respondentų nuomonė apie pagrindinius vietos maisto sistemos suinteresuotuosius, kas galėtų **inicijuoti** vietos maisto sistemą, proc.

2 pav. Respondentų nuomonė apie pagrindinius vietos maisto sistemos suinteresuotuosius, kurie galėtų **organizuoti** vietos maisto sistemą, proc.

VMS labiausiai motyvuoti turėtų būti pavieniai ūkininkai, vietos bendruomeninės organizacijos ir organizuoti ūkininkai, tačiau kompetencijos turi daugiausia savivaldybės administracija ir maisto produktų gamybos įmonės. Tokia nuomonė atspindi ir kitų šalių gerosios praktikos pavyzdžius, kur vietos valdžios institucijos vaidina svarbų vaidmenį iničiuojant VMS, prisidedant prie vietos ekonomikos stiprinimo.

GALVOS SKAUSMAS DĖL VAIKŲ IR SOCIALINIŲ DARBUOTOJŲ

Gyventojų skaičius, Joniškio rajono vadovų teigimu, vis dar mažėja. Šiuo metu rajone gyvena apie 24 tūkst. žmonių, iš jų beveik 9 tūkst. gyvena Joniškyje. „Kiekvienais metais į mokyklas ateina maždaug šimtu mažiau vaikų, – tai išaugina vienam mokiniui tenkantį ugdymo įstaigos plotą, ir daugelis mokyklų galėtų priimti daugiau mokinių, bet, kaip pabrėžia rajono meras GEDIMINAS ČEPULIS ir vicemerė VAIDA ALEKNAVIČIENĖ, savivaldybė neskuba mokyklų jungti. – Norime, kad jos būtų savarankiškos.“

KASMET ŠIMTU MAŽIAU

Rajone vis labiau ryškėja ir vadovavimo mokykloms problema. „Šiuo metu keturioms rajono mokykloms laikinai vadovauja direktorių pavaduotojai. Norintys dirbti mokyklos direktoriais neišsilaiko kompetencijos testo“, – teigia rajono vadovas G. Čepulis.

„Manau, didžiausia problema – ne kompetencijos testo sudėtingumas, o motyvacija. Kadangi esu pedagogė ir daug metų dirbau anglų kalbos mokytoja, esu išsilaikiusi kompetencijos testą. Nemanau, kad tai neįveikiama, bet daugelis mokytojų net nesiryžta jo laikyti, nes dirba visu krūviu ir uždirba gerokai daugiau už direktorių. Kam turėti galvos skausmą dėl šildymo sistemų, pastato remonto ir kitų dalykų, jei galima ramiai ateiti į darbą, praveisti pamokas ir gauti didesnę atlyginimą“, – padėtį aiškina mero pavaduotoja Vaida Aleknavičienė.

SAVIVALDYBĖS BIUDŽETAS – NE GUMINIS

Etatinis mokytojų darbo apmokėjimas, kaip teigia mero pavaduotoja V. Aleknavičienė, sukelia nemažai netikėtumų ir graso ne pačiomis maloniausiomis pasekmėmis. Vienas galvos skausmas – pakeitus apmokėjimo už darbą metodiką, sumažėjo lėšos administravimui. „Mažesnėse mokyklose nebelieka lėšų direktoriaus pavaduotojo etatui išlaikyti. Ugdymo procesą, tvarkaraščių sudarymą tradiciškai kuruoja direktoriaus pavaduotojas. Kitose mokyklose direktoriaus pavaduotojui belieka pusė etato, – padėtį apibūdina mero pavaduotoja. – Klostosi ir kita nelabai gera situacija. Įvedus etatinį apmokėjimą, tiems mokytojams, kurie turėjo didelį krūvį, aktyviai dirbo kitus darbus, atlyginimas beveik nepadidėja. Tiems mokytojams, kurie turėjo mažiau pamokų, skiriami papildomi darbai, kurių dalis jų net nenori. Žmogus nenori, bet yra priverstas imtis jam uždedamos veiklos. Manau, rezultatas būtų geresnis, jei mokytojams apmokėjimo metodika nebūtų buvusi keičiama, bet būtų padidintas atlyginimų skaičiavimo koeficientas.“

Vyriausybės patarimas savivaldybei – atsiradusias finansines spragas švietimo įstaigose dengti iš savivaldybės biudžeto. „Nors Vyriausybė deklaruoja, kad mokyklų neuždarinėja, bet nemažą finansinės naštos dalį

perkėlus savivaldybėms, kurių biudžetas gan kuklus, vedama link to, kad dalį mokyklų teks užaryti“, – pabrėžia V. Aleknavičienė.

Jos teigimu, panaši padėtis yra reorganizuojant vaikų globos namus. „Vyriausybė skelbia, kad Lietuvoje turi nelikti vaikų globos namų, o savivaldybės šias įstaigas turime reorganizuoti. Žagarėje buvęs socialinių paslaugų centras reorganizuotas į Vaiko ir šeimos gerovės centrą. Vaikus turime iškelti į butus ir namus jau dabar, o lėšos bendruomeniniams namams steigti planuojamos kitais metais. Ir butus, ir namus savivaldybės privalome pirkti iš savo biudžeto. Paskui įsigytą būstą reikės išlaikyti“, – dar vieną centrinės valdžios požiūrio į savi-valdą faktą kelia mero pavaduotoja ir priduria, kad vaikų perkėlimas į atskirus butus ar namus turi labai daug teigiamų pusių. Vaikas sugrįžta į savo namus, valgo ne pagal tvarkaraštį, o kada nori. Vaikai turi savo kambarius, virtuvę, kurioje pasidaro valgyti. Gyvenant atskiruose butuose ar namuose, formuojasi socialiniai įgūdžiai. Nors parduodamų butų ir namų Joniškio rajone nemažai, bet perkamam būstui yra keliami labai konkretūs reikalavimai. Yra nustatytas bendras būsto, kambarių plotas. Perkant namą reikalingas gan didelis sklypas. Tie reikalavimai gerokai išaugina kainą. Tai tampa įrankiu opozicijai: girdi, kodėl buvo pirktas toks brangus būstas, kai yra pigesnių. „Tačiau rinka diktuoja savas taisykles“, – teigia savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas Artūras Pališkevičius.

„Dar mūsų laukia Jurdaičių socialinės globos namai. Juose gyvena žmonijos, kurie keliese galėtų gyventi atskiruose butuose, bet vėl būsto pirkimo, įstaigos reorganizavimo finansavimas – savivaldybės ir globos namų reikalas“, – sako mero pavaduotoja.

VEDA NORAS APSISAUGOTI

Lietuvoje įsisiūbavęs Vaiko teisių apsaugos tarnybos skandalas, Joniškio rajono vadovų manymu, rodo, kad reorganizuojant šią instituciją valstybė nuėjo ne tuo keliu. „Kuriamą modelį reikėjo pirmiausia išbandyti keliose savivaldybėse kaip bandomąjį projektą, ir rezultatus parodžius, kad tai tinkamas kelias, perkelti į kitas savivaldybes. Dabar eksperimentuojama visoje Lietuvoje“, – mano rajono meras G. Čepulis ir priduria, kad reforma atstūmė savivaldybes nuo pagalbos probleminėms šeimoms ir vaikams.

Pasak mero pavaduotojos, pastarųjų metų šeimose kylančios nelaimės yra įbauginusios Vaiko teisių tarnybos darbuotojus, ir jie, norėdami apsisaugoti net esant menkam signalui vaiką, kol išsiaiškina, išima iš šeimos. Juolab kad šiai tarnybai tenka rūpintis ne tik probleminėse šeimose gyvenančiais vaikais, bet ir sparčiai plintančiomis patyčiomis mokykloje.

„Mokyklose plintančios patyčios – tai visuomenėje vykstančio reiškinio pasekmė. Pasižiūrėkime, kas dedasi aplinkui, net iki paties Seimo“, – šypsteli meras.

SPECIALISTAI TAMPA DEFICITU

Vaiko teisių apsaugos tarnybos reorganizavimas neatsiejamas nuo kompleksinės pagalbos šeimai, kurioje kyla problemų. Tačiau kol kas pagalba didžia dalimi yra tik menama. Viena tų problemų, mero pavaduotojos teigimu, specialistų trūkumas. „Labai trūksta kvalifikuotų socialinių darbuotojų, nes galima įdarbinti tik studijas baigusius asmenis. Studijuojantis žmogus geriausiai atveju gali dirbti tik socialinio darbuotojo padėjėju. Reikalavimai užaukštinti iki kuriozo. Pavyzdžiui, žmogus dešimt metų dirba socialinio darbuotojo padėjėju. Paskui nusprendžia įgyti išsilavinimą, pradeda studijuoti, bet kol nebaigia studijų, dirbti socialiniu darbuotoju jis negali. O studijos kolegijoje net neakivaizdiniu būdu – ketveri metai“, – esamą padėtį apibūdina V. Aleknavičienė.

pažadus regionams tesime ir tesime toliau

Ministras pirmininkas Saulius Skvernelis spalio 19 d. lankėsi Panevėžio ir Kupiškio rajonuose. Susitikimų metu aptartos regioninės raidos perspektyvos, ekonominiai, socialiniai, švietimo ir kultūros klausimai.

Lankydamasis didžiausioje Panevėžio rajone mokinių skaičiumi Velžio gimnazijoje, premjeras susipažino su sėkmingai čia pritaikyta etatinio pedagogų apmokėjimo tvarka. Nors visame rajone mokinių skaičius mažėja, Velžio gimnazijoje per trejus metus jis padidėjo 5,4 proc.

Vyriausybės vadovą pasitiko Panevėžio rajono meras Povilas Žagunis (**kairėje**), Seimo nariai Guoda Burokienė, Petras Nevulis, Antanas Baura, savivaldybės administracijos direktorius Eugenijus Lunskis, Velžio gimnazijos vadovai. Velžio gimnazijos direktorius Rimtas Baltušis parodė ministrui pirmininkui gimnaziją, supažindino su įgyvendinamais projektais, pasiekimais. S. Skvernelis ir jo patarėjų komanda apžiūrėjo šiuolaikiškai įrengtas klases, sporto salę, apsilankė valgykloje, domėjosi šiemet įdiegto švediško stalo principo nauda, bendravo su mokiniais.

Vėliau premjerui pristatytas VšĮ „Krekenavos piligrimų centras“, kur įgyvendinamas 1,7 mln. eurų vertės projektas – restauruojama Krekenavos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bazilika. Planuojama, kad įgyvendinus projektą lankytojų srautas per metus padidės iki 6 tūkst.

Aptarti probleminiai palaikomojo gydymo ir slaugos klausimai. Vyriausybei pritarus Sveikatos apsaugos ministerija planuoja nuo kitų

metų šalies ligoninėse beveik trečdaliu didinti slaugos ir paliatyvosios pagalbos lovų skaičių. Tai per ateinančius trejus metus iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo papildomai pareikalaus daugiau kaip 32 mln. eurų.

Su Panevėžio rajono savivaldybės vadovybe Vyriausybės vadovas aptarė rajono kelių asfaltavimo galimybes. Premjeras pabrėžė, kad pagal programą kiekvienoje savivaldybėje per 2018–2020 metus planuojama išasfaltuoti po maždaug 20 km valstybinės reikšmės žvyrkelių. Taip pat kalbėta apie planuojamą steigti vandentvarkos fondą, kuriam numatyta 30 mln. eurų. Pirmiausia lėšas numatoma skirti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklų rekonstrukcijai.

Kupiškio rajono savivaldybės vadovai siūlė supaprastinti detaliųjų planų keitimo procedūras. Aptarta šiam rajonui aktuali valstybės finansinė parama pirmąjį būstą įsigyjantiems jaunosms šeimoms. Premjeras lankėsi UAB „Gilota“, kuri viena pirmųjų Lietuvoje pradėjo vežti krovinius tarptautiniais maršrutais, susipažino su Adomynės kaimo bendruomenės veikla. Adomynė 2019 m. bus mažoji Lietuvos kultūros sostinė. Pagrindinės temos, kurios rūpėjo žmonėms – kainos ir kitų metų pajamos. Premjeras pažymėjo, kad kitąmet kiekvienos vidutinės dirbančios šeimos pajamos didės nuo 100 eurų ir daugiau, kitos papildomai galės gauti daugiau nei 200 eurų. Dar kartą įvardytos kainų mažinimo priemonės, kurios netrukus bus pateiktos Vyriausybei.

Kalbėta apie regionus. Premjeras pabrėžė, kad visi duoti pažadai buvo įgyvendinti, regionuose kuriama daug naujų darbo vietų, pateikė Naujosios Akmenės pavyzdį. Po savaitės S. Skvernelis lankėsi Marijampolėje, kur buvo atidaryta danų langų gamykla, sukursianti daugiau nei 1000 darbo vietų.

TAI ĮDOMU!

DAUGIAUSIA INVESTUOTA VILNIAUS APSKRITYJE

LINA VOLBIKAITĖ

2017 m. gruodžio 31 d. duomenimis, sukauptosios tiesioginės užsienio investicijos (TUI) Lietuvoje sudarė 14,8 mlrd. eurų ir, palyginti su 2016 m. gruodžio 31 d. duomenimis, padidėjo 6,4 proc., Sostinės regione padidėjo 5,7 proc., Vidurio ir vakarų Lietuvos regione – 8 proc., praneša Lietuvos statistikos departamentas. TUI vienam Lietuvos gyventojui išaugo 7,9 proc. ir sudarė vidutiniškai 5,3 tūkst. eurų.

Daugiausia investuota Vilniaus apskrityje – 10,5 mlrd. eurų, arba 70,6 proc. visų šalies TUI (Vilniaus miesto savivaldybėje – 95,2 proc. visų Vilniaus apskrities TUI), Kauno apskrityje – 1,6 mlrd. eurų, arba 10,5 proc. (Kauno miesto savivaldybėje – 77,7 proc.), ir Klaipėdos apskrityje – 1,2 mlrd. eurų, arba 8,1 proc. (Klaipėdos miesto savivaldybėje – 75,8 proc.).

Palyginti su 2016 m. pabaiga, TUI didėjo visose apskrityse, didžiausias augimas buvo Šiauriių (21,1 proc.) ir Telšių (16,1 proc.) apskrityse.

TUI vienam gyventojui Sostinės regione teko 13 tūkst. eurų, Vidurio ir vakarų Lietuvos regione – 2,2 tūkst. eurų.

Daugiausia Sostinės regione investavo Švedijos (31 proc. visų regiono TUI) ir Nyderlandų (16,2 proc.) investuotojai, o Vidurio ir vakarų regione – Lenkijos (14,1 proc.), Danijos (11,2 proc.) ir Vokietijos (10,6 proc.).

Sostinės regione daugiausia investuota į finansinės ir draudimo veiklos (3,7 mlrd. eurų), nekilnojamojo turto operacijų veiklos (1,6 mlrd.

eurų), didmeninės ir mažmeninės prekybos (1,6 mlrd. eurų) bei informacijos ir ryšių veiklos (1,1 mlrd. eurų) įmonės, o Vidurio ir vakarų Lietuvos regione – į apdirbamosios gamybos (2 mlrd. eurų), didmeninės ir mažmeninės prekybos (467,6 mln. eurų) ir nekilnojamojo turto operacijų veiklos (467,4 mln. eurų) įmonės.

2017 m. pabaigoje, VĮ Registrų centro duomenimis, užsienio fizinių asmenų nekilnojamojo turto Lietuvoje vertė sudarė 404,2 mln. eurų ir, palyginti su 2016 m. pabaiga, padidėjo 9,8 proc. Daugiausia nekilnojamojo turto užsienio fiziniai asmenys yra įsigiję Vilniaus ir Klaipėdos apskrityse.

SĄVOKOS

Tiesioginių užsienio investicijų kategorijai priskiriamos tokios tarptautinės investicijos, kurios vienam investuotojui nerezidentui (fiziniam ar juridiniam asmeniui) arba investuotojų nerezidentų grupei suteikia 10 ir daugiau procentų balso teisių. Mažesnė nei 10 procentų balso teisių užsienio investicija yra laikoma ne tiesiogine, o portfeline investicija.

Pastaba. Galimi nedideli nukrypimai dėl skaičių apvalinimo.

Daugiau informacijos šia tema rasite Rodiklių duomenų bazėje.

DALIA IŠMOKĖ NEBIJOTI

RŪTA AVERKIENĖ

Varėnoje simbolines duris užvėrė jau devintasis žymios kraštiečių, iš Senosios Varėnos kilusios režisierės Dalios Tamulevičiūtės profesionalių teatrų festivalis. Jis miestą visam spalio mėnesiui buvo pavertęs Lietuvos teatro sostine.

Festivalį vainikavo iškilminga geriausių scenos kūrėjų apdovanojimo ceremonija. Jos metu trylikos festivalio nominacijų laureatams įteikti apdovanojimai – puikios menininkės Violetos Ganasauskienės kurtos skulptūros. Dar šeši kūrėjai apdovunami specialiais festivalio komisijos diplomais. Šiuo metu festivalyje buvo parodyti dvidešimt trys ir suaugusiems, ir mažiesiems žiūrovams skirti įvairių Lietuvos teatrų spektakliai. Jūs vertino garbinga komisija.

Geriausia festivalio aktore tapo Aleksandra Metalnikova už Liusios vaidmenį Lietuvos rusų dramos teatro spektaklyje „Vienišas žmogaus balsas“ pagal Svetlanos Aleksijevič knyga „Černobylio malda“ (režisierius Vladimiras Dorondovas). Apdovanojimas „Geriausias festivalio aktorius“ skirtas Henrikui Savickiui už prezidento Kazio Griniaus vaidmenį Kauno miesto kamerinio teatro spektaklyje „Alksniškės“ (režisierius Gytis Padegimas).

Geriausiu festivalio spektakliu vaikams pripažintas Vilniaus teatro „Lėlė“ muzikinis spektaklis vaikams „Pinokis“ pagal Carlo so Collodi pasaką (scenarijaus autorius ir rež. Šarūnas Datenis). Geriausio festivalio režisieriaus apdovanojimas atiteko Aidui Ginočiui už spektaklio „Riešutų duona“ pagal Sauliaus Šaltenio apysaką režisūrą Keistuolių teatre. Festivalio žiūrovų spektakliu taip pat išrinktas

spektaklis „Riešutų duona“.

Varėnos rajono meras Algis Kašėta, sveikindamas festivalio dalyvius, sakė, kad šis festivalis – pats gražiausias būdas prisiminti Dalią Tamulevičiūtę, įprasminti jos darbus ir pasidžiaugti, kad yra tų darbų tęstinumas. „Festivalio metu matėme nemažai mūsų krašto aktorių. Tai patvirtinimas, kad myli dzūkėliai teatrą dar nuo Margionių klostymo teatro laikų. Jame ir dabar festivalius rengiame. Šį festivalį gausiai lankė ne tik varėniškiai, bet ir alytiškiai, druskininkiečiai, ir tai maloniai paglosto širdį. Kitąmet bus dešimtas festivalis, ir jau šiandien galvojame, kaip nustebinti ir save, ir kitus. Varėnos krašto teatro mylėtojams festivalis labai reikalingas, ir tai liudija gausiai lankomi spektakliai“, – kalbėjo meras.

Komisijos pirmininkas režisierius Algimantas Pociūnas sakė, kad šis festivalis išskirtinis tuo, kad puoselėja lietuvišką dramaturgiją. „Šitie spektakliai parodė, koks yra šiandieninis Lietuvos teatras. Festivalyje buvo spektaklių, kuriuose jautėme vieną kvėpavimą, visi kartu pergyvenome tą istoriją, kuri buvo pateikta. Tikiu, kad kitas festivalis bus dar stipresnis ir įdomesnis“, – dėkodamas festivalio rengėjams ir atlikėjams sakė pirmininkas.

Legendinio Dalios Tamulevičiūtės aktorių dešimtuko aktorė Violeta Podolskaitė pasidalijo prisiminimais, kaip studijų laikais reikėdavo vaidinti etiudus ir kaip niekas nedrįsdavo pradėti pirmas, tačiau ilgainiui Dalia išmokė nebijoti ir būti savimi. „Viso kurso, viso dešimtuko vardu aš tikrai nuoširdžiai noriu padėkoti, kad devinti metai šita vieta tokia šilta darosi. Festivalis tik auga, gerėja. Tikiuosi, kad kitais metais visas dešimtukas galės dalyvauti šioje šventėje. Ačiū visiems“, – dėkojo aktorė.

Lapkričio 14 d. „Savivaldybių žinioms“ bus 22!
Junkitės ir sekite mus facebook savzinios

„Savivaldybių žinių“ feisbuko paskyra – langas pozityvumui!

Leidinio „Savivaldybių žinios“ prenumerata 2019 metams

**Turite savo viešąją tribūną - leidinį „Savivaldybių žinios“.
Stiprinkime jį kartu!**

Lietuvos savivaldybių asociacijos tarybos posėdžiuose ne kartą buvo pritarta „Savivaldybių žinių“ redakcijos kolegijos siūlymui užsakyti leidinį tarybų nariams, seniūnijoms, bibliotekoms, bendruomenėms. Savivaldybininkų apklausa parodė, kad leidinys jiems reikalingas ir yra laukiamas.

2019 m. leidinio su priedais prenumeratos mėnesio kaina – 3,30 euro / 3 mėn. – 9,90 / 6 mėn. – 19,80 / 12 mėn. – 39,60 euro

„Savivaldybių žinias“ galima užsisakyti Lietuvos pašte. Leidinio indeksas 0262.

Šį elektroninę versiją galima prenumeruoti redakcijoje. Elektroninės versijos mėnesio komplekto kaina – 2,20 euro.

Mūsų tel./ faks. (8 5) 262 2083, el. paštas info@savzinios.lt

